

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Diana

Diana, Antonino

Coloniae Agrippinae, 1656

Bulla Cruciatæ Quoad vota

urn:nbn:de:hbz:466:1-40647

nam offensa, non autem iudicem, cui applicanda foret pena pecuniaria.

Si vero persona offensa sit publica, ut Religiosus, satisfaciendum communitati seu Conventui.

Sed probabile est, sufficere satisfactionem factam ipsi Religioso. Si excommunicatus non potest satisfacere potest nihilominus per Bullam absolvi.

Satisfaciendo, si potest, in partem.

Et, si non potest, dando pignus. Fideiussorium.

Vel saltem iuramentis satisfaciendum, cum potest.

ciendum Reipublicæ, seu Conventui, docet Riccius *decis. Cur. Archiep. Neapol. part. 1. decis. 86. num. 4. & part. 5. decis. 34. num. 3.* Quia injuria facta Monacho, censetur facta Monasterio; & Abbati ex h. in personam, ff. de pact. Idem asserit de Clerico. Bonacina *de cons. disput. 2. quest. 4. punct. 5. num. 5.* & dat modum satisfaciendi. Sed contraria opinio Avilæ *cap. 7. disput. 3. dub. 11. concl. 2.* est etiam probabilis; quia damnum infamiae Monachi tangit principaliter Monachum, & minus principaliter bonum publicum, unde sufficit satisfactio, vel remissio ejus, qui fuit principaliter offensus, ex *cap. quamvis pactum part. 1. tr. 11. resolut. 23.*

55. Quando excommunicatus non potest parti satisfacere, ait Sotus *in 4. dist. 22. quest. 2. post 2. concl. absolvi non posse per Bullam, & si absolvatur, absolutio nem fore nullam.* Sed probabilior est sententia affirmativa Coninch *de Sacrament. disput. 14. dub. 17. num. 206.* Quia non est verisimile, Papam voluisse requirere conditionem impossibilem. Imò Sanchez *summ. tom. 1. lib. 2. cap. 20. num. 19.* docuit, quod si in quopiam privilegio caveretur, ne quis extra mortis articulum absolvi possit non satisfacta parte, posita nihilominus impotentia, etiam extra mortis articulum, absolutionem impendi posse. Ideo, qui non potest satisfacere in totum, restituat partem, & si non potest sine gravi jactura, det cautionem pignoratitiam. Sufficeret tamen fideiussoria, etiam si dari posset pignoratia. Et, si nullam ex his dare possit, de juratoriam satisfaciendi, quando poterit. Ita Henriquez *lib. 15. cap. 28. num. 1.* contra Cajetanum *ver. Absolutio, num. 4.* Imò aliqui probabiliter putant, sufficere juratoriam, etiam si dare posset fideiussoriam, vel pignoratitiam. Et hoc procedit etiam in causis decimarum, non obstante Trident. *sess. 25. cap. 12.* dicente, non esse absolvendum, nisi plena decimarum restitutione secuta, *part. 1. tractat. 11. resolut. 24. & part. 5. tractat. 9. resolut. 1. & passim 11. 25. & 39.* Nota etiam cum Turxiano *de censur. lib. 2. disputat. 24.* quod,

si pœnitens habet probabilem opinionem quod non teneatur solvere, ad nihil tenetur, & si habet purum dubium, potest restitutionem suspendere, donec liberetur à dubio. Quia in dubiis in materia justitiæ melior est conditio possidentis. Et in his casibus absolvi potest sine satisfactione, & c. *paid. 5. tract. 9. resolut. 11. §. Notandum.*

56. Adde quod Valerus *diff. utriusque fori, ver. Absolutio, diff. 5. num. 3.* & alii putant, has cautiones dandas esse pro foro exteriori tantum: nam pro foro conscientie deficiente possibilitate satisfaciendi propositum firmum tantum valere, quantum cautio juratoria, pignoratitia, & c. in foro judiciali. Quæ opinio est probabilis, *part. 2. tr. 16. resolut. 42.*

57. Per Bullam Cruciatæ potest tolli irregularitas in foro conscientie per reiterationem Baptismi, quando delictum est occultum, Cornejo. potest tolli contracta ex violatione censurarum, & Prælati Regularis vi suorum Privilegorum potest dispensare. Sayr. etiam per illegitimam ordinum susceptionem. Lezan *part. 10. tr. 11. resolut. 22.*

58. Potest per Bullam commutari cum necessitate votum ingrediendi Religionem strictiorem ad largiorem, & existente justa causa T exed, & alii, *part. 10. tract. 14. resolut. 27.*

59. Possunt etiam per Bullam Cruciatæ omnia vota oblita in generali commutatione post transactum tempus Bullæ, vel Jubilæi. Quintanad. *part. 10. tr. 14. resolut. 28.*

Imò aliqui dicunt pro foro conscientie sufficere propositum firmum.

Quando delictum est occultum potest tolli irregularitas & per violationem censurarum.

Potest commutari votum religionis strictioris.

Etiam vota oblita post generalem commutationem.

BYLLA CRUCIATÆ, QUOAD VOTA.

60. ¶ Per Bullam conceditur privilegium commutandi omnia Vota præter Vota castitatis, Religionis, & peregrinationis ultramarinæ. Per peregrinationem ultramarinam intelligeam, quæ fit ad Hierusalem, quæ posita est ultra nostrum mare. Unde vota peregrinationis Romam, & Compostellam, quæ alioqui sunt reservata ¶ commu-

Per Bullam commutari possunt omnia vota non reservata. Ac etiam peregrinatio in Romam, & Compostellam.

rari possunt per Bullam. Ita Fernandez *part. 3. cap. 9. sect. 2. §. 17. num. 7 part. 1. tr. 11. resol. 68*

Et omnia, qua dispensat Episcopus, p[ro]ut ut Episcopus.

61. Commutari ergo possunt per Bullam omnia vota, quæ commutare, & dispensare potest Episcopus. Id quod etiam de juramento. Quæ inquam dispensare potest Episcopus, ut Episcopus & potestate ordinaria, non quæ dispensare potest ex consuetudine, vel & ut delegatus Sedis Apostolicæ. Ita Leone de *Jubil. part. 2. quest. 13. sect. 2. numer. 97. part. 1. tractat. 12. resolut. 56.* Unde quia Episcopus cum eo, qui post votum castitatis contraxit, dispensat ad perendum debitum ex consuetudine, non & potestate ordinaria, ait Sanchez in *summ. tom. 1. lib. 4. cap. 34. numer. 20.* non posse cum hoc dispensari per Bullam. Quamvis Vivaldus *part. 3. cap. 14. numer. 41.* Sicut, posse *part. 1. tractat. 11. resolut. 66.* Quæ autem sint vota, quæ dispensari possunt ab Episcopo iure ordinato, & consequenter commutari per Bullam, vide *V. Episcopi jurisdictionis vota, & iuramenta.*

Non tamen dispensari.

62. Adverte autem, quod per Bullam non possunt vota dispensari, sed tantum commutari; nam hoc solum in illa conceditur, & potestas dispensandi est maior potestate commutandi, undè in illa non comprehenditur. Ita Fernandez *part. 3. cap. 9. sect. 2. §. 17. num. 6 part. 1. tract. 11. resol. 42.*

Item commutari potest votum p[er]onale quoad p[er]nam ad p[er]nam p[er] annuatim.

63. In specie verò præter vota, quæ dispensari posse dicemus ac Episcopo, commutari potest per Bullam votum p[er]onale quoad p[er]nam pecuniariam ex eius fractione incursum; quia talis p[er]na debetur tantum ex vi voti, quod per Bullam est commutabile. Ita Villalobos *part. tractus. 27. claus. 9. §. 3. num. 32.* Quamvis dissentiat Azorius *part. 1. lib. 11. cap. 18. q. 11.* Et hæc doctrina habet locum, etiam si Pontifex commutando votum, jussit solvi partem p[er]næ. Nam hæc pars commutari potest per Bullam, *part. 1. tr. 11. resol. 46.*

Et emissam in favorem tertii.

64. Potest etiam commutari votum emissum in favorem tertii, ut votum de-

danda elemosyna alicui Ecclesiæ. Nisi tale votum acceptatum sit à Præposito illius Ecclesiæ. Nam, præcisa acceptatione, Ecclesia nullum jus acquirit ex illo voto. Aliqui præterea limitant, nisi votum dirigatur in San-
tum. Sed hanc limitationem impugnat, & rectè Sanchez in *summ. tom. 1. lib. 4. cap. 41. numer. 9 part. 1. tract. 11. resolut. 47 & part. 5. tract. 12. resolut. 56 §. Notandum.*

65. Porrò vota per Bullam commutari debent in temporale belli subsidium per elemosynam. Non tamen in totum, ut vult Ledesma *tom. 2. tract. 10. cap. 8.* Sed satis est, si partim commutentur in elemosynam, partim in opera aliarum virtutum. Ita Sanchez *ubi sup. cap. 54. numer. 58.* Qui putat, etiam vota pauperum commutari debere in exiguam elemosynam suæ paupertati conformem. Sed probabilem docuit Suarez de *Religion. tom. 2. lib. 6. cap. 19. numer. 18.* vota pauperum commutari posse totaliter in pia opera aliarum virtutum. Nam, quamvis intentio Bullæ sit de subsidio temporali, potest tamen in favorem pauperum parti Epicheiam, *part. 1. tractat. 11. resolut. 21.* Probabilius item puto, quod docuit Lessius *lib. 4. cap. 40. dub. 16. numer. 19.* vota per Bullam commutari posse in minus bonum. Nam in bonum, a quale commutari possunt auctoritate simplicis Confessarii, vel etiam propria ipsius p[er]nitentis, ut dicemus *V. Voti, numer. 37.* & sic Bulla nihil operaretur. Item dic de *Jubilæo, part. 1. tractat. 12. resolut. 40 & part. 2. tractat. 16. resolut. 8.* in fine. Nec requiritur justa causa; quia Pontifex hoc indultum concedit in subsidium belli, tamquam propter causam finalem unicam. Ita Suarez *tom. 2. lib. 6. cap. 19. numer. 10 part. 1. tractat. 11. resolut. 39 & part. 2. tractat. 16. resolut. 8. §. Nota.* Confessarius verò, qui sine justa causa nollit commutare vota per Bullam, peccaret; quia est iudex delegatus per Bullam ad concedendū p[er]nitenti favorem virtute illius, ad quem p[er]nitens habet jus per Bullæ sus-

Et commutatio fieri debet in elemosynâ. Non tamen in totum.

Et fieri potest in minus bonum.

Absque justa causa.

Et Sacerdos nolens commutare, peccaret.

ptionem.

prionem. Ita Sanch. ubi supra n. 12. p. 8. d. 1. tract. 31. resol. 44.

Possunt etiam commutari vota emissi post Bullam susceptam.

66. Vota praedicta commutari possunt per Bullam, etiam si post ejus suspensionem emissi sint; quia gratia sunt amplianda, & ubi lex non distinguit, neque nos debemus distinguere. Ita Villalobos tom. 1. tractat. 27. clausul. 9. §. 3. num. 40

Et transferri commutanda post Bullam.

67. Confessarius commutans vota per Bullam, potest suspendere assignationem novae materiae, assignaturus post annum illius Bullae, ut dicitur de Jubilaeo V. Jubilaeum, num. 41. Interim vero votum ad nihil tenetur: quia obligatio prioris voti suspensa est per illam commutationem. Ita Lessius lib. 2. cap. 40. dub. 16. num. 109. part. 1. tractat. 11. resol. 52. Potest etiam Confessarius concedere aliquod tempus ad revocandum votum commutandum in mentem. ibid. resol. 94. in fine.

Et commutari extra Confessionem.

68. Ad commutationem votorum per Bullam non requiritur, quod fiat in Confessione. Et qui semel aut pluries votum sibi commutavit, redire potest ad prius votum, & eligere quod maluerit. Vide V. Voti, num. 40. & num. 43.

BULLA CRUCIATAE, QUOAD Carnes, & Lacticinia.

Possunt ederi per Bullam in Quadragesima, de licentia utriusque medici, carnes. Etiam si causa non sufficiat secundum Sancium.

69. Conceditur etiam per Bullam facultas comedendi lacticinia in Quadragesima, & de licentia utriusque Medici, carnes.

70. Quoad privilegium edendi carnes, aliqui ex doctrina Lessii lib. 4. cap. 2. dub. 6. numer. 48. putant, illud valere, quando causa est dubia. Sed Sancius in select. disputat. 51. numer. 9. docet, valere etiam, si causa non sit sufficiens ad edendas carnes, sed tantum ad petendam dispensationem, ut si timeretur aliquale detrimentum ex abstinentia carniarum promanaturum, quod tamen, si existeret, non tolleretur obligatio de non edendis carnibus, cum leges positivae obligent cum aliquo labore.

Ratio vero est; quia, quando causa est dubia, potest carnes quis comedere sine Bulla. Vide infra V. Jejunium, numer. 46. part. 3. tract. 5. resol. 70

71. Dispensatus ad carnes per Bullam, intelligitur dispensatus etiam ad jejunium, quia abstinentia carniarum est de essentia jejunii. Quamvis probabilis sit sententia negativa, Vide etiam V. Jejunium, num. 18.

Dispensatus ad Carnes, quatenus ei bi Quadragesimales sint illi nocivi, non tenetur sumere secundam comestionem, cum dispensatio solum respiciat, ut adaequatum obiectum bonum nutrimentum ex qualitate ciborum, & non corroborationem virium, part. 9. tractat. 6. resol. 11. Unde si dispensatus ad edendas carnes non potest comedere pisces, nisi in levissima quantitate, ut in consideratione non veniat. Ibidem §. sed mihi; & si quis in die jejunii frangit illud comedendo plures carnes unum tantum peccatum facit. Ibidem §. Nota hic obiter, &c. Sed si inadvertenter ex oblivione carnem comedit in magna quantitate non frangit jejunium, & tenetur servare formam jejunii reliquo tempore, eodem modo, ac si carnem non comedisset, sicque etiam si quis in die comedit carnem ignorans ea die jejunari, tenetur reliquo tempore servare jejunium; ac si nihil comedisset, part. 9. tractat. 6. resol. 38.

Dispensatus ad carnes tenetur retere. Noquet propter in frmitatem.

Non possunt comedere pisces nisi in levissima quantitate.

Comedens carnes plures in die jejunii unum tantum peccatum committit.

72. Quoad ova, & lacticinia. Adverte, in Quadragesima cum Bulla edi possit ova inventa intra gallinas, quia sunt ejusdem speciei cum aliis, part. 3. tract. 6. resol. 80 §. Notandum est.

Sancius concedit Bulla ova, & lacticinia in Quadragesima.

73. Conceditur autem haec facultas Laicis, & Clericis, ac Religiosis sexagenariis commorantibus in Regnis Hispaniarum Clericis autem, & Regularibus juvenibus, & laicis, ac etiam Religiosis senibus extra Regna commorantibus, non suffragatur.

Dum videretur in Regni Hispaniarum.

74. Sed quid, si laicus, extra Hispaniarum Regna proficiscatur, brevi reversurus? (breve tempus quoad hoc aliqui judicant remittendum arbitrio boni viri.

Imò probabiliter etiam si, incola Hispaniarum.